

Llei general penitenciària

Llei orgànica 1/1979, de 26 de setembre, general penitenciària (BOE núm. 239, de 5 d'octubre, i suplement retrospectiu en català núm. 1, relatiu a l'any 1979).

Llei traduïda i anotada pel Servei Lingüístic de l'Àmbit Judicial. Està actualitzada fins a la darrera modificació normativa, feta per la Llei 7/2003, de 30 de juny, de mesures de reforma per al compliment íntegre i efectiu de les penes (BOE núm. 156, d'1 de juliol, i suplement en català núm. 16, d'1 d'agost). Aquesta edició recull literalment el text en català publicat en els suplementes en llengua catalana del BOE.

Aquesta informació no substitueix la publicada en els diaris oficials, únics instruments que donen fe de la seva autenticitat.

TÍTOL PRELIMINAR

Article 1

Les institucions penitenciàries que regula aquesta Llei tenen com a fi primordial la reeducació i la reinserció social dels sentenciats a penes i mesures penals privatives de llibertat, així com la retenció i custòdia de detinguts, presos i penats. Igualment tenen al seu càrrec una tasca assistencial i d'ajuda per a interns i alliberats.

Article 2

L'activitat penitenciària s'ha de dur a terme amb les garanties i dins els límits establerts per la Llei, els reglaments i les sentències judicials.

Article 3

L'activitat penitenciària s'ha d'exercir respectant, sempre, la personalitat humana dels reclosos i els seus drets i interessos jurídics no afectats per la condemna, sense que s'estableixi cap diferència per raó de raça, opinions polítiques, creences religioses, condició social o qualssevol altres circumstàncies de naturalesa anàloga.

En conseqüència:

1. Els interns poden exercir els drets civils, polítics, socials, econòmics i culturals, sense exclusió del dret de sufragi, llevat que siguin incompatibles amb l'objecte de la seva detenció o el compliment de la condemna.
2. S'han d'adoptar les mesures necessàries perquè els interns i els seus familiars conservin els seus drets a les prestacions de la Seguretat Social, adquirits abans de l'ingrés a la presó.
3. En cap cas no es pot impedir que els interns continuïn els procediments que tinguin pendents en el moment del seu ingrés a la presó i puguin entaular noves accions.
4. L'Administració penitenciària ha de vetllar per la vida, integritat i salut dels interns.
5. L'intern té dret a ser designat pel seu propi nom.

Article 4

1. Els interns han de:

- a) Romandre a l'establiment a disposició de l'autoritat que hagi decretat el seu internament o per complir les condemnes que se'ls imposin, fins al moment del seu alliberament.
- b) Acatar les normes de règim interior, reguladores de la vida de l'establiment, i complir les sancions disciplinàries que li siguin imposades en el cas d'infracció d'aquelles, i de conformitat amb el que estableix l'article quaranta-quatre.

c) Mantenir una actitud normal de respecte i consideració amb els funcionaris d'institucions penitenciàries i autoritats judicials o d'un altre ordre, tant dins dels establiments penitenciaris com fora d'aquests en ocasió de trasllat, conduccions o pràctiques de diligències.

d) Observar una conducta correcta amb els companys d'internament.

2. S'ha de procurar fomentar la col·laboració dels interns en el tractament penitenciar d'acord amb les tècniques i els mètodes que els siguin prescrits en funció del diagnòstic individualitzat.

Article 5

El règim de presó preventiva té per objecte retenir l'intern a disposició de l'autoritat judicial. El principi de la presumpció d'innocència ha de presidir el règim penitenciar dels preventius.

Article 6

Cap intern no pot ser sotmès a maltractaments de paraula o d'obra.

TÍTOL I

Dels establiments i mitjans materials

Article 7

Els establiments penitenciaris comprenen:

- a) Establiments de preventius.
- b) Establiments de compliment de penes.
- c) Establiments especials.

Article 8

1. Els establiments de preventius són centres destinats a la retenció i custòdia de detinguts i presos. També es poden complir penes i mesures penals privatives de llibertat quan l'internament efectiu pendent no excedeixi els sis mesos.

2. A cada província hi pot haver més d'un establiment d'aquesta naturalesa.

3. Quan no hi hagi establiments de preventius per a dones i joves, han d'ocupar en els d'homes departaments que constitueixin unitats amb una separació absoluta i amb una organització i un règim propis.

Article 9

1. Els establiments de compliment són centres destinats a l'execució de les penes privatives de llibertat. S'organitzen separadament per a homes i dones i són de dos tipus: de règim ordinari i obert.

2. Els joves han de complir separadament dels adults en establiments diferents o, en tot cas, en departaments separats. Als efectes d'aquesta Llei, s'entén per joves les persones d'un sexe o l'altre que no hagin complert els vint-i-un anys. Excepcionalment, i tenint en compte la personalitat de l'intern, poden romandre en centres destinats a joves els qui, havent complert vint-i-un anys, no hagin fet els vint-i-cinc.

Article 10

1. No obstant el que disposa el número u de l'article anterior, hi ha establiments de compliment de règim tancat o departaments especials per als penats qualificats de perillositat extrema o per a casos d'inadaptació als règims ordinari i obert, apreciats per causes objectives en resolució motivada, llevat que l'estudi de la personalitat del subjecte denoti la presència d'anomalies o deficiències que hagin de determinar la seva destinació al centre especial corresponent.

2. També poden ser destinats a aquests establiments o departaments especials amb caràcter d'excepció i absoluta separació dels penats, donant-ne compte a l'autoritat judicial corresponent, els interns preventius en què concorrin les circumstàncies expressades al número anterior; s'entén que la inadaptació es refereix al règim propi dels establiments de preventius.

3. El règim d'aquests centres es caracteritza per una limitació de les activitats en comú dels interns i per un control i una vigilància superiors sobre aquests de la forma que reglamentàriament es determini.

La permanència dels interns destinats a aquests centres ha de ser pel temps necessari fins que desapareguin o disminueixin les raons o circumstàncies que van determinar el seu ingrés.

Article 11

Els establiments especials són aquells en què preval el caràcter assistencial i són dels tipus següents:

a) Centres hospitalaris.

b) Centres psiquiàtrics.

c) Centres de rehabilitació social, per a l'execució de mesures penals, de conformitat amb la legislació vigent en aquesta matèria.

Article 12

1. L'Administració penitenciària ha de fixar la ubicació dels establiments dins les àrees territorials que es designin. En tot cas, s'ha de procurar que cadascuna disposi del nombre suficient d'establiments per satisfer les necessitats penitenciàries i evitar el desarrelament social dels penats.

2. Els establiments penitenciaris no han de acollir més de tres-cents cinquanta interns per unitat.

Article 13

Els establiments penitenciaris han de tenir en el conjunt de les seves dependències serveis idonis de dormitoris individuals, infermeries, escoles, biblioteca, instal·lacions esportives i recreatives, tallers, patis, perruqueria, cuina, menjador, locutoris individualitzats, departament d'informació a l'exterior, sales annexes de relacions familiars i, en general, tots els que permetin dur-hi a terme una vida de col·lectivitat organitzada i una classificació adequada dels interns, en relació amb els fins que en cada cas els estan atribuïts.

Article 14

L'Administració penitenciària ha de vetllar perquè els establiments siguin dotats dels mitjans materials i personals necessaris que assegurin el manteniment, desenvolupament i compliment dels seus fins.

TÍTOL II

Del règim penitenciari

CAPÍTOL I

Organització general

Article 15

1. L'ingrés d'un detingut, pres o penat, en qualsevol dels establiments penitenciaris es fa mitjançant manament o ordre de l'autoritat competent, excepte en el supòsit de presentació voluntària, que s'ha de comunicar immediatament a l'autoritat judicial, la qual ha de resoldre el que sigui oportú, i en els supòsits d'estats d'alarma, d'excepció o de setge en els quals cal atènyer-se al que disposin les lleis especials corresponents.

2. A cada intern se li ha d'obrir un expedient personal relatiu a la seva situació processal i penitenciària del qual té dret a ser informat, i per a cada penat es forma un protocol de personalitat.

Article 16

Sigui quin sigui el centre en què tingui lloc l'ingrés, s'ha de procedir, de manera immediata, a una separació completa, tenint en compte el sexe, emotivitat, edat, antecedents, estat físic i mental i, respecte dels penats, les exigències del tractament.

En conseqüència:

- a) Els homes i les dones han d'estar separats, llevat dels supòsits excepcionals que reglamentàriament es determinin.
- b) Els detinguts i presos han d'estar separats dels condemnats i, en ambdós casos, els primaris dels reincidents.
- c) Els joves, siguin detinguts, presos o penats, han d'estar separats dels adults en les condicions que es determinin reglamentàriament.
- d) Els qui presentin malaltia o deficiències físiques o mentals han d'estar separats dels qui puguin seguir el règim normal de l'establiment.
- e) Els detinguts i presos per delictes dolosos han d'estar separats dels qui ho estiguin per delictes d'imprudència.

Article 17

1. La llibertat dels detinguts, presos o penats només pot ser acordada per l'autoritat competent.

2. El director de l'establiment ha de posar en llibertat els detinguts si, transcorregudes les setanta-dues hores següents al moment de l'ingrés, no s'ha rebut manament o ordre de presó.

3. Per procedir a l'excarceració dels condemnats és necessària l'aprovació de la llibertat definitiva pel tribunal sentenciador o de la proposta de llibertat condicional pel jutge de vigilància.

4. En el moment de l'excarceració s'ha de lliurar a l'alliberat el saldo del seu compte de peculi, els valors i efectes dipositats a nom seu, així com un certificat del temps que va estar privat de llibertat i la qualificació professional obtinguda durant la seva reclusió. Si no té mitjans econòmics, se li han de facilitar els necessaris per arribar a la seva residència i subvenir les seves primeres despeses.

Article 18

Els trasllats dels detinguts, presos i penats s'han d'efectuar de forma que es respectin la dignitat i els drets dels interns i la seguretat de la conducció.

Article 19

1. Tots els interns s'han d'allotjar en cel·les individuals. En cas d'insuficiència temporal d'allotjament o per indicació del metge o dels equips d'observació i tractament, es pot recórrer a dependències col·lectives. En aquests casos, els interns s'han de seleccionar adequadament.

2. Tant les dependències destinades a l'allotjament nocturn dels reclosos com aquelles en què es dugui a terme la vida en comú han de satisfer les necessitats de la higiene i estar condicionades de manera que el volum d'espai, ventilació, aigua, enllumenat i calefacció s'ajusti a les condicions climàtiques de la localitat.

3. Per raons d'higiene s'exigeix una neteja personal acurada. Amb aquesta finalitat, l'Administració ha de facilitar gratuïtament als interns els serveis i articles de neteja diària necessaris.

Article 20

1. L'intern té dret a vestir les seves pròpies peces, sempre que siguin adequades, o optar per les que li faciliti l'establiment, que han de ser correctes, adaptades a les condicions climatològiques i desproveïdes de qualsevol element que pugui afectar la dignitat de l'intern.

2. En els supòsits de sortida a l'exterior han de vestir robes que no denotin la seva condició de reclosos. Si no disposen de les adequades, se'ls han de procurar les necessàries.

Article 21

1. Tots els interns han de disposar de la roba necessària per al seu llit i d'un moble adequat per guardar-hi les seves pertinences.

2. L'Administració ha de proporcionar als interns una alimentació controlada pel metge, convenientment preparada i que respongui en quantitat i qualitat a les normes dietètiques i d'higiene, tenint en compte el seu estat de salut, la naturalesa del treball i, en la mesura que es pugui, les seves conviccions filosòfiques i religioses. Els interns han de disposar, en circumstàncies normals, d'aigua potable a totes les hores.

Article 22

1. Quan el Reglament no autoritzi l'intern a conservar en el seu poder diners, robes, objectes de valor o altres que li pertanyin, s'han de guardar en un lloc segur, amb el resguard corresponent previ, o s'han d'enviar a persones autoritzades pel reclús per rebre'ls.

2. El director, a instància del metge, pot ordenar per raons d'higiene la inutilització de les robes i efectes contaminats propietat dels interns.

3. El director, a instància de l'intern o del metge, i de conformitat amb aquest en tot cas, ha de decidir sobre la destinació dels medicaments que tingui en el seu poder l'intern en el moment de l'ingrés a l'establiment o rebí de l'exterior, i ha de disposar quins pot conservar per a la seva administració personal i quins han de quedar dipositats a la infermeria, ateses les necessitats del malalt i les exigències de la seguretat. Si als interns els són intervinguts estupefaents, s'ha de complir el que preveuen les disposicions legals.

Article 23

Els registres i escorcolls a les persones dels interns, les seves pertinences i locals que ocupin, els recomptes, així com les requisites de les instal·lacions de l'establiment, s'han d'efectuar en els casos amb les garanties i periodicitat que reglamentàriament es determinin i dins del respecte a la dignitat de la persona.

Article 24

S'han d'establir i estimular, de la forma que s'assenyali reglamentàriament, sistemes de participació dels interns en activitats o responsabilitats d'ordre educatiu, recreatiu, religiós, laboral, cultural o esportiu. En el desenvolupament dels serveis alimentaris i confecció de racionats s'ha de procurar igualment la participació dels interns.

Es permet als interns l'adquisició pel seu compte de productes alimentaris i de consum dins els límits reglamentàriament fixats. La venda d'aquests productes és gestionada directament per l'Administració penitenciària o per empreses concessionàries. L'autoritat competent ha de controlar els preus, i en cap cas no poden ser superiors als que regeixin a la localitat en què estigui ubicat l'establiment. Els interns també han de participar en el control de qualitat i preus dels productes venuts al centre.

Article 25

1. En tots els establiments penitenciaris ha de regir un horari, que s'ha de complir puntualment.

2. El temps s'ha de distribuir de manera que es garanteixin vuit hores diàries per al descans nocturn i quedin ateses les necessitats espirituals i físiques, les sessions de tractament i les activitats formatives, laborals i culturals dels interns.

CAPÍTOL II

Treball

Article 26

El treball es considera un dret i un deure de l'intern, i és un element fonamental del tractament.

Les seves condicions són:

- a) No ha de tenir caràcter aflictiu ni ser aplicat com a mesura de correcció.
- b) No ha d'atemptar contra la dignitat de l'intern.

- c) Ha de tenir caràcter formatiu, creador o conservador d'hàbits laborals, productiu o terapèutic, amb la finalitat de preparar els interns per a les condicions normals del treball lliure.
- d) S'ha d'organitzar i planificar, atenent les aptituds i qualificació professional, de manera que satisfaci les aspiracions laborals dels reclosos quan siguin compatibles amb l'organització i seguretat de l'establiment.
- e) L'ha de facilitar l'Administració.
- f) Ha de gaudir de la protecció dispensada per la legislació vigent en matèria de Seguretat Social.
- g) No s'ha de supeditar a l'assoliment d'interessos econòmics per part de l'Administració.

Article 27

1. El treball que realitzin els interns, dins o fora dels establiments, ha d'estar comprès en alguna de les modalitats següents:
  - a) Les de formació professional, a les quals l'Administració ha de donar caràcter preferent.
  - b) Les dedicades a l'estudi i formació acadèmica.
  - c) Les de producció de règim laboral o mitjançant formules cooperatives o similars d'acord amb la legislació vigent.
  - d) Les ocupacionals que formin part d'un tractament.
  - e) Les prestacions personals en serveis auxiliars comuns de l'establiment.
  - f) Les artesanals, intel·lectuals i artístiques.
2. Qualsevol treball directament productiu que realitzin els interns ha de ser remunerat i s'ha d'exercir en les condicions de seguretat i higiene establertes en la legislació vigent.

Article 28

El treball ha de ser compatible amb les sessions de tractament i amb les necessitats d'ensenyament en els nivells obligatoris. Amb aquesta finalitat l'Administració ha d'adoptar les mesures que reglamentàriament es determinin per assegurar la satisfacció d'aquells fins i garantir l'efectivitat del resultat.

Article 29

1. Tots els penats tenen l'obligació de treballar d'acord amb les seves aptituds físiques i mentals.
Queden exceptuats d'aquesta obligació, sens perjudici de poder gaudir, si s'escau, dels beneficis penitenciaris:
  - a) Els sotmesos a tractament mèdic per causes d'accident o malaltia, fins que siguin donats d'alta.
  - b) Els qui pateixin incapacitat permanent per a tota classe de treballs.
  - c) Els més grans de seixanta-cinc anys.
  - d) Els perceptors de prestacions per jubilació.
  - e) Les dones embarassades durant setze setmanes ininterrompudes ampliables per part múltiple fins a divuit setmanes. El període d'excepció s'ha de distribuir d'acord amb l'opció de la interessada, sempre que sis setmanes siguin immediatament posteriors al part.¹
  - f) Els interns que no puguin treballar per raó de força major.
2. Els sotmesos a presó preventiva poden treballar d'acord amb les seves aptituds i inclinacions. L'Administració de l'establiment els ha de facilitar els mitjans d'ocupació de què disposi, i ha de permetre a l'intern que se'n procuri altres a càrrec seu, sempre que siguin

compatibles amb les garanties processals i la seguretat i el bon ordre d'aquell. Els qui voluntàriament realitzin qualsevol dels treballs expressats a l'article vint-i-set ho han de fer en les condicions i amb els efectes i beneficis previstos en aquesta Llei. Tot intern ha de contribuir al bon ordre, neteja i higiene de l'establiment, i s'han de determinar reglamentàriament els treballs organitzats amb aquestes finalitats.

¹ Apartat 1, lletra e, redactada de conformitat amb l'article 1 de la Llei orgànica 13/1995, de 18 de desembre, sobre modificació de la Llei general penitenciària (BOE núm. 302, de 19 de desembre).

Article 30

Els béns, productes o serveis obtinguts pel treball dels interns tenen, en igualtat de condicions, caràcter preferent en les adjudicacions de subministraments i obres de les administracions públiques.

Article 31

1. La direcció i el control de les activitats dutes a terme en règim laboral dins dels establiments corresponen a l'Administració penitenciària.

2. L'Administració ha d'estimular la participació dels interns en l'organització i planificació del treball.

Article 32

Els interns poden formar part del consell rector i de la direcció o gerència de les cooperatives que es constitueixin. L'Administració adquireix la qualitat de soci d'aquelles, contribuint a la consecució de l'objecte social corresponent de conformitat amb la legislació vigent.

Article 33

1. L'Administració ha d'organitzar i planificar el treball de caràcter productiu en les condicions següents:

a) Ha de proporcionar treball suficient per ocupar en dies laborables els interns, garantint el descans setmanal.

b) La jornada de treball no pot excedir la màxima legal i s'ha de procurar que els horaris laborals permetin disposar de temps suficient per a l'aplicació dels mitjans de tractament.

c) Ha de vetllar perquè la retribució sigui conforme al rendiment, la categoria professional i la classe d'activitat exercida.

d) Ha de tenir cura que els interns contribueixin al sosteniment de les seves càrregues familiars i al compliment de la resta de les seves obligacions. El reclús ha de disposar de la quantitat sobrant en les condicions que s'estableixin reglamentàriament.

2. La retribució del treball dels interns només és embargable en les condicions i amb els requisits establerts per al salari del treballador lliure.

Article 34

Els interns, com a treballadors per compte d'altri o socis cooperadors, han d'assumir individualment la defensa dels seus drets i interessos laborals o cooperatius, que han

d'exercir davant els organismes i tribunals competents, amb la reclamació o conciliació prèvia en via administrativa i de la forma que reglamentàriament es determini.

Article 35

Els alliberats que s'hagin inscrit a l'oficina d'ocupació dins els quinze dies següents al de la seva excarceració i no hagin rebut una oferta de treball adequada tenen dret a la prestació per desocupació en les condicions que reglamentàriament s'estableixin.

CAPÍTOL III

Assistència sanitària

Article 36

1. A cada centre hi ha d'haver almenys un metge general amb coneixements psiquiàtrics, encarregat de cuidar de la salut física i mental dels interns i de vigilar les condicions d'higiene i salubritat a l'establiment, el qual pot, si s'escau, sol·licitar la col·laboració d'especialistes. Igualment hi ha d'haver almenys un ajudant tècnic sanitari i s'ha de disposar dels serveis d'un metge odontòleg i del personal auxiliar adequat.

2. A més dels serveis mèdics dels establiments, els interns poden ser assistits en les institucions hospitalàries i assistencials de caràcter penitenciari i, en casos de necessitat o d'urgència, en altres centres hospitalaris.

3. Els interns poden sol·licitar a costa seva els serveis mèdics de professionals aliens a les institucions penitenciàries, excepte quan raons de seguretat aconsellin limitar aquest dret.

Article 37

Per a la prestació de l'assistència sanitària tots els establiments han d'estar dotats:

- a) D'una infermeria, que ha de tenir un nombre suficient de llits, i ha d'estar proveïda del material clínic, l'instrumental adequat i els productes farmacèutics bàsics per a cures d'urgència i intervencions dentals.
- b) D'una dependència destinada a l'observació psiquiàtrica i a l'atenció dels toxicòmans.
- c) D'una unitat per a malalts contagiosos.

Article 38

1. Als establiments o departaments per a dones hi ha d'haver una dependència dotada del material d'obstetrícia necessari per al tractament de les internes embarassades i de les que acaben de donar a llum i estiguin convalescents, així com per atendre els parts la urgència dels quals no permeti que es realitzin en hospitals civils.

2. Les internes poden tenir en companyia seva els fills que no hagin complert els tres anys d'edat, sempre que n'acreditin degudament la filiació. En els centres on hi hagi ingressades internes amb fills, hi ha d'haver un local habilitat com a guarderia infantil.

Cal que l'Administració penitenciària estableixi els convenis necessaris amb entitats públiques i privades per tal de potenciar al màxim el desenvolupament de la relació maternofamiliar i de la formació de la personalitat de l'infant dins de l'especial circumstància determinada pel compliment de la mare de la pena privativa de llibertat.²

3. S'ha d'establir reglamentàriament un règim específic de visites per als menors que no superin els deu anys i que no convisquin amb la mare al centre penitenciari. Aquestes visites s'han de fer sense restriccions de cap mena pel que fa a freqüència i intimitat, i se n'ha d'ajustar la durada i l'horari a l'organització regimetal dels establiments.³

4. Als establiments de dones s'ha de facilitar a les internes els articles necessaris d'ús normal per a la higiene íntima.⁴

² Apartat 2 redactat de conformitat amb l'article 2 de la Llei orgànica 13/1995, de 18 de desembre, sobre modificació de la Llei penitenciària (BOE núm. 302, de 19 de desembre).

³ Apartat 3 afegit per l'article 2 de la Llei orgànica 13/1995, de 18 de desembre, sobre modificació de la Llei penitenciària (BOE núm. 302, de 19 de desembre). L'anterior apartat 3 d'aquest article passa a ser l'apartat 4.

⁴ Apartat 4 renumerat per l'article 2 de la Llei orgànica 13/1995, de 18 de desembre, sobre modificació de la Llei penitenciària (BOE núm. 302, de 19 de desembre).

Article 39

Els diagnòstics psiquiàtrics que afectin la situació penitenciària dels interns els ha de realitzar un equip tècnic, integrat per un especialista en psiquiatria, un metge forense i el de l'establiment, i en tot cas s'hi ha d'adjuntar un informe de l'equip d'observació o de tractament.

Article 40

L'assistència mèdica i sanitària ha d'estar assegurada pel reconeixement inicial de les ingressades i els successius que reglamentàriament es determinin.

CAPÍTOL IV

Règim disciplinari

Article 41

1. El règim disciplinari dels establiments es dirigeix a garantir la seguretat i aconseguir una convivència ordenada.

2. Cap intern no pot dur a terme cap servei que impliqui l'exercici de facultats disciplinàries.

Article 42

1. Els interns no han de ser corregits disciplinàriament sinó en els casos establerts al Reglament i amb les sancions expressament previstes en aquesta Llei. Les infraccions disciplinàries es classifiquen en faltes molt greus, greus i lleus.

2. No es poden imposar altres sancions que:

a) Aïllament en cel·la, que no pot excedir els catorze dies.

b) Aïllament de fins a set caps de setmana.

c) Privació de permisos de sortida per un temps que no pot ser superior a dos mesos.

d) Limitació de les comunicacions orals al mínim de temps previst reglamentàriament, durant un mes com a màxim.

e) Privació de passejades i actes recreatius comuns, quan sigui compatible amb la salut física i mental, fins a un mes com a màxim.

f) Amonestació.

3. En els casos de repetició de la infracció, les sancions es poden incrementar en la meitat del seu màxim.

4. La sanció d'aïllament en cel·la només és d'aplicació en els casos en què es manifesti una agressivitat o violència evident per part de l'intern, o quan aquest reiteradament i greument alteri la convivència normal al centre. En tot cas, la cel·la en què es compleix la sanció ha de ser de característiques anàlogues que les restants de l'establiment.

5. Al culpable de dues o més faltes se li han d'imposar les sancions corresponents a totes aquestes per al seu compliment simultani si és possible, i, si no ho és, s'han de complir per ordre de la seva respectiva gravetat, però el màxim del seu compliment no pot excedir mai el triple del temps corresponent a la més greu, ni quaranta-dos dies consecutius en cas d'aïllament en cel·la.

6. Les sancions poden ser reduïdes per decisió de l'òrgan col·legiat corresponent o a proposta de l'equip tècnic, i, quan s'adverteixi que hi va haver error en l'aplicació d'un correctiu, s'ha de procedir a una nova qualificació, o, si s'escau, a aixecar immediatament el càstig.

Article 43

1. La sanció d'aïllament s'ha de complir amb informe del metge de l'establiment, el qual ha de vigilar diàriament l'intern mentre romangui en aquesta situació, i ha d'informar el director sobre el seu estat de salut física i mental i, si s'escau, sobre la necessitat de suspendre o modificar la sanció imposada.

2. En els casos de malaltia del sancionat, i sempre que les circumstàncies ho aconsellin, s'ha de suspendre l'efectivitat de la sanció que consisteixi en internament en una cel·la d'aïllament, fins que l'intern sigui donat d'alta o l'òrgan col·legiat corresponent ho estimi oportú, respectivament.

3. Aquesta sanció no s'aplica a les dones gestants i a les dones fins a sis mesos després de la finalització de l'embaràs, a les mares lactants i a les que tinguin fills amb elles.

4. L'aïllament s'ha de complir en el compartiment que habitualment ocupi l'intern, i en els supòsits que ho comparteixi amb altres o per la seva pròpia seguretat o pel bon ordre de l'establiment, ha de passar a un d'individual de mides i condicions semblants.

Article 44

1. Les sancions disciplinàries les ha d'imposar l'òrgan col·legiat corresponent, l'organització i composició del qual es determinen en el Reglament.

2. Cap intern no pot ser sancionat sense ser informat prèviament de la infracció que se li atribueixi i sense que se li hagi permès presentar la seva defensa, verbal o escrita.

3. La interposició de recurs contra resolucions sancionadores suspèn l'efectivitat de la sanció, excepte quan la correcció no es pugui demorar perquè es tracta d'un acte d'indisciplina greu. Els recursos contra resolucions que imposin la sanció d'aïllament en cel·la són de tramitació urgent i preferent.

Article 45

1. Només es poden utilitzar, amb autorització del director, els mitjans coercitius que s'estableixin reglamentàriament en els casos següents:

- a) Per impedir actes d'evasió o de violència dels interns.
- b) Per evitar danys dels interns a ells mateixos, a altres persones o a coses.
- c) Per vèncer la resistència activa o passiva dels interns a les ordres del personal penitenciari en l'exercici del seu càrrec.

2. Quan, davant la urgència de la situació, s'hagi de fer ús d'aquests mitjans s'ha de comunicar immediatament al director, qui ho ha de posar en coneixement del jutge de vigilància.

3. L'ús de les mesures coercitives està dirigit exclusivament al restabliment de la normalitat i només subsisteix el temps estrictament necessari.

4. En l'exercici de les seves funcions de vigilància els funcionaris d'institucions penitenciàries no poden utilitzar armes de foc.

CAPÍTOL V

Recompenses

Article 46

Els actes que posin en relleu bona conducta, esperit de treball i sentit de responsabilitat en el comportament personal i en les activitats organitzades de l'establiment s'han d'estimular mitjançant un sistema de recompensa reglamentàriament determinat.

CAPÍTOL VI

Permisos de sortida

Article 47

1. En cas de mort o malaltia greu dels pares, cònjuge, fills, germans i altres persones íntimament vinculades amb els interns, infantament de la dona, així com per motius importants i comprovats, amb les mesures de seguretat adequades, s'han de concedir permisos de sortida, llevat que hi concorrin circumstàncies excepcionals.

2. Igualment es poden concedir permisos de sortida fins de set dies com a preparació per a la vida en llibertat, amb l'informe previ de l'equip tècnic, fins a un total de trenta-sis o quaranta-vuit dies per any als condemnats de segon o tercer grau, respectivament, sempre que hagin extingit la quarta part de la condemna i no observin mala conducta.

Article 48

Els permisos a què es refereix l'article anterior poden ser concedits així mateix a interns preventius amb l'aprovació, en cada cas, de l'autoritat judicial corresponent.

CAPÍTOL VII

Informació, queixes i recursos

Article 49

Els interns han de rebre al seu ingrés informació escrita sobre el règim de l'establiment, els seus drets i deures, les normes disciplinàries i els mitjans per formular peticions, queixes o recursos. Als qui no puguin entendre la informació pel procediment indicat, se'ls ha de facilitar per un altre mitjà adequat.

Article 50

1. Els interns tenen dret a formular peticions i queixes relatives al seu tractament o al règim de l'establiment davant el director o persona que el representi, a fi que prengui les mesures oportunes o, si s'escau, les faci arribar a les autoritats o organismes competents. Si són fetes per escrit, es poden presentar en un plec tancat, que s'ha de lliurar sota rebut.

2. Si els interns interposen algun dels recursos previstos en aquesta Llei, els han de presentar així mateix davant el director de l'establiment, qui els ha de fer arribar a l'autoritat judicial, i lliurar-ne una còpia segellada al recurrent.

CAPÍTOL VIII

Comunicacions i visites

Article 51

1. Els interns estan autoritzats per comunicar periòdicament, de forma oral i escrita, en la seva pròpia llengua, amb els seus familiars, amics i representants acreditats d'organismes i institucions de cooperació penitenciària, excepte en els casos d'incomunicació judicial. Aquestes comunicacions s'han de dur a terme de manera que es respecti al màxim la intimitat i no tenen més restriccions, quant a les persones i a la manera, que les imposades per raons de seguretat, d'interès de tractament i del bon ordre de l'establiment.

2. Les comunicacions dels interns amb l'advocat defensor o amb l'advocat expressament cridat en relació amb assumptes penals i amb els procuradors que els representin, s'han de dur a terme en departaments apropiats i no poden ser suspeses o intervingudes excepte per ordre de l'autoritat judicial i en els supòsits de terrorisme.

3. En els mateixos departaments poden ser autoritzats els interns a comunicar amb professionals acreditats en el que es relacioni amb la seva activitat, amb els assistents socials i amb capellans o ministres de la seva religió, la presència dels quals hagi estat reclamada prèvia ment. Aquestes comunicacions poden ser intervingudes de la forma que s'estableixi reglamentàriament.

4. Les comunicacions previstes en aquest article es poden efectuar telefònicament en els casos i amb les garanties que es determinin en el Reglament.

5. Les comunicacions orals i escrites previstes en aquest article poden ser suspeses o intervingudes motivadament pel director de l'establiment, qui n'ha de donar compte a l'autoritat judicial competent.

Article 52

1. En els casos de defunció, malaltia o accident greu de l'intern, el director ha d'informar el familiar més pròxim o la persona designada per aquell.

2. Igualment s'ha d'informar l'intern de la mort o malaltia greu d'un parent pròxim o d'una persona íntimament vinculada amb aquell.

3. Tot intern té dret a comunicar immediatament a la seva família i al seu advocat la seva detenció, així com a comunicar el seu trasllat a un altre establiment en el moment d'ingressar-hi.

Article 53

Els establiments han de disposar de locals annexos especialment adequats per a les visites familiars o de propparents íntims dels interns que no puguin obtenir permisos de sortida. Aquestes visites es concedeixen amb subjecció al que disposa el número u, paràgraf dos, de l'article cinquanta-u, i en els casos, amb els requisits i la periodicitat que reglamentàriament es determinin.

CAPÍTOL IX

Assistència religiosa

Article 54

L'Administració ha de garantir la llibertat religiosa dels interns i facilitar els mitjans perquè aquesta llibertat es pugui exercir.

CAPÍTOL X

Instrucció i educació

Article 55

1. A cada establiment hi ha d'haver una escola en què es dugui a terme la instrucció dels interns, i en especial, dels analfabets i joves.

2. Els ensenyaments que s'imparteixin als establiments s'han d'ajustar en la mesura que es pugui a la legislació vigent en matèria d'educació i formació professional.

3. L'Administració penitenciària ha de fomentar l'interès dels interns per l'estudi i ha de donar les màximes facilitats perquè els qui no puguin seguir els cursos a l'exterior ho facin per correspondència, ràdio o televisió.

Article 56⁵

1. L'Administració ha d'organitzar les activitats educatives, culturals i professionals d'acord amb el sistema oficial, de manera que els interns puguin assolir les titulacions corresponents.

2. Perquè els interns puguin accedir al servei públic de l'educació universitària cal que l'Administració penitenciària subscrigui, amb els informes previs d'àmbit educatiu que es considerin pertinents, els convenis oportuns amb universitats públiques. Aquests convenis han de garantir que l'ensenyament s'imparteix en les condicions i amb el rigor i la qualitat inherents a aquest tipus d'estudis, i adaptar en el que sigui necessari la metodologia pedagògica a les circumstàncies especials que concorren en l'àmbit penitenciari. L'alteració del règim i l'estructura de l'ensenyament o de l'assistència educativa als interns prevista en

els convenis esmentats, així com qualssevol altres modificacions, pròrrogues o extensió d'aquells a noves parts signants o subjectes, han de ser autoritzats per l'Administració penitenciària.

En consideració amb la mobilitat de la població reclusa i a la naturalesa no presencial dels estudis a què es refereix aquest article, els convenis esmentats al paràgraf anterior s'han de subscriure, preferentment, amb la Universitat Nacional d'Educació a Distància. No obstant això, les administracions penitenciàries competents poden subscriure convenis amb universitats del seu àmbit en els termes establerts en el paràgraf anterior.

⁵ Article redactat de conformitat amb l'article únic de la Llei orgànica 6/2003, de 30 de juny, de modificació de la Llei orgànica 1/1979, de 26 de setembre, general penitenciària (BOE núm. 156, d'1 de juliol, i suplement en català núm. 16, d'1 d'agost).

Article 57

A cada establiment hi ha d'haver una biblioteca proveïda de llibres adequats a les necessitats culturals i professionals dels interns, que a més poden utilitzar els llibres facilitats pel servei de biblioteques ambulants establert per l'Administració o entitats particulars amb la mateixa finalitat.

Article 58

Els interns tenen dret a disposar de llibres, diaris i revistes de lliure circulació a l'exterior, amb les limitacions que, en casos concrets, aconsellin les exigències del tractament individualitzat, amb la resolució motivada prèvia de l'equip d'observació i tractament de l'establiment. Així mateix han d'estar informats a través d'audicions radiofòniques, televisives i altres d'anàlogues.

TÍTOL III

Del tractament

Article 59

1. El tractament penitenciari consisteix en el conjunt d'activitats directament dirigides a la consecució de la reeducació i reinserció social dels penats.
2. El tractament pretén fer de l'intern una persona amb la intenció i la capacitat de viure respectant la llei penal, així com de subvenir les seves necessitats. Amb aquesta finalitat, s'ha de procurar, en la mesura que es pugui, desenvolupar en ells una actitud de respecte a ells mateixos i de responsabilitat individual i social respecte a la seva família, al proïsme i a la societat en general.

Article 60

1. Els serveis encarregats del tractament s'han d'esforçar per conèixer i tractar totes les peculiaritats de personalitat i ambient del penat que puguin ser un obstacle per a les finalitats indicades a l'article anterior.
2. Per a això, s'han d'utilitzar, quan sigui possible, tots els mètodes de tractament i els mitjans que, respectant sempre els drets constitucionals no afectats per la condemna, puguin facilitar l'obtenció de les finalitats esmentades.

Article 61

1. S'ha de fomentar que l'intern participi en la planificació i execució del seu tractament i col·laborar perquè, en el futur, sigui capaç de portar, amb consciència social, una vida sense delictes.

2. S'han d'estimular, quan sigui possible, l'interès i la col·laboració dels interns en el seu propi tractament. La satisfacció dels seus interessos personals s'ha de tenir en compte en la mesura compatible amb les finalitats d'aquest.

Article 62

El tractament s'ha d'inspirar en els principis següents:

a) Ha d'estar basat en l'estudi científic de la constitució, el temperament, el caràcter, les aptituds i les actituds del subjecte a tractar, així com del seu sistema dinamicomotivacional i de l'aspecte evolutiu de la seva personalitat, conduent a un enjudiciament global d'aquesta, que s'ha de recollir en el protocol de l'intern.

b) Ha de guardar relació directa amb un diagnòstic de personalitat criminal i amb un judici pronòstic inicial, que s'han d'emetre prenent com a base una consideració ponderada de l'enjudiciament global a què es refereix l'apartat anterior, així com el resum de la seva activitat delictiva i de totes les dades ambientals, ja siguin individuals, familiars o socials, del subjecte.

c) Ha de ser individualitzat, i ha de consistir en la utilització variable de mètodes medicobiològics, psiquiàtrics, psicològics, pedagògics i socials, en relació amb la personalitat de l'intern.

d) En general ha de ser complex i exigir la integració de diversos dels mètodes esmentats en una direcció de conjunt i en el marc del règim adequat.

e) Ha de ser programat i fixar el pla general que s'ha de seguir en la seva execució, la intensitat superior o inferior en l'aplicació de cada mètode de tractament i la distribució de les ocupacions concretes integrants d'aquest entre els diversos especialistes i educadors.

f) Ha de ser de caràcter continu i dinàmic, dependent de les incidències en l'evolució de la personalitat de l'intern durant el compliment de la condemna.

Article 63

Per a la individualització del tractament, després de l'observació adequada de cada penat, s'ha de realitzar la seva classificació, i se l'ha de destinar a l'establiment el règim del qual sigui més adequat al tractament que se li hagi assenyalat, i, si s'escau, al grup o secció més idoni dins d'aquell. La classificació ha de prendre en compte no solament la personalitat i l'historial individual, familiar, social i delictiu de l'intern, sinó també la durada de la pena i mesures penals si s'escau, el medi a què probablement retornarà i els recursos, facilitats i dificultats existents en cada cas i moment per al bon èxit del tractament.

Article 64

1. L'observació dels preventius s'ha de limitar a recollir la màxima informació possible sobre cadascun d'ells a través de dades documentals i d'entrevistes, i mitjançant l'observació directa del comportament, establint sobre aquestes bases la separació o classificació interior en grups a què fa referència l'article setze, i tot això quan sigui compatible amb la presumpció d'innocència.

2. Una vegada recaiguda sentència condemnatòria, la informació anterior s'ha de completar amb un estudi científic de la personalitat de l'observat, i sobre la base d'aquests estudis i informacions s'ha de formular una determinació del tipus criminològic, un diagnòstic de capacitat criminal i d'adaptabilitat social i la proposta raonada de grau de tractament i de destinació al tipus d'establiment que correspongui.

Article 65

1. L'evolució en el tractament determina una nova classificació de l'intern, amb la consegüent proposta de trasllat a l'establiment del règim que correspongui, o, dins d'aquest, el pas d'una secció a una altra de diferent règim.

2. La progressió en el tractament depèn de la modificació dels sectors o trets de la personalitat directament relacionats amb l'activitat delictiva; es manifesta en la conducta global de l'intern, i comporta un creixement de la confiança dipositada en aquest i l'atribució de responsabilitats, cada vegada més importants, que impliquin més llibertat.

3. La regressió de grau és procedent quan s'aprecii en l'intern, en relació amb el tractament, una evolució desfavorable de la seva personalitat.

4. Cada sis mesos com a màxim, els interns han de ser estudiats individualment per reconsiderar la seva classificació anterior, i s'ha de prendre la decisió que correspongui, que s'ha de notificar a l'interessat.

Quan un mateix equip reiteri per segona vegada la qualificació de primer grau, l'intern pot sol·licitar que la seva pròxima proposta de classificació es faci a la central d'observació. El mateix dret li correspon quan, es trobi en segon grau, i es doni la mateixa circumstància, i hagi arribat a la meitat del compliment de la condemna.

Article 66

1. Per a grups determinats d'interns, el tractament dels quals ho requereixi, es pot organitzar als centres corresponents programes basats en el principi de comunitat terapèutica.

2. S'ha de concedir una atenció especial a l'organització en els establiments de compliment de les sessions d'assessorament psicopedagògic i de psicoteràpia de grup que es considerin convenientes atesos la programació del tractament i els criteris de selecció usats en aquests mètodes així com la realització de teràpia de comportament i de procediments tendents a modificar el sistema d'actituds de l'intern quan siguin desfavorables o negatius, tot això amb respecte absolut per la personalitat d'aquest.

3. En el programa de tractament també s'han d'integrar la formació i el perfeccionament professional dels subjectes la readaptació dels quals ho requereixi, que s'ha de realitzar amb assessorament psicològic continu durant el procés formatiu i amb l'orientació personal corresponent prèvia.

Article 67

Conclòs el tractament o pròxima la llibertat de l'intern, s'ha d'emetre un informe pronòstic final, en què es manifestin els resultats aconseguits pel tractament i un judici de probabilitat sobre el comportament futur del subjecte en llibertat, que, si s'escau, s'ha de tenir en compte en l'expedient per a la concessió de la llibertat condicional.

Article 68

1. Als centres especials el tractament s'harmonitza amb la finalitat específica de cadascuna d'aquestes institucions.
2. Als establiments per a joves menors de vint-i-un anys, en concloure el tractament amb l'emissió del judici pronòstic final, s'ha de procurar l'avaluació del resultat d'aquest a través de les dades que proporcionin els serveis centrals corresponents.

Article 69

1. Les tasques d'observació, classificació i tractament les han de realitzar els equips qualificats d'especialistes, la composició i les funcions dels quals s'han de determinar en l'estatut orgànic de funcionaris. Aquests equips compten amb la col·laboració i participació dels ciutadans i d'institucions o associacions públiques o privades ocupades en la resocialització dels reclusos.
2. Per tal de obtenir la recuperació social dels interns en règims ordinari i obert, es pot sol·licitar la col·laboració i participació dels ciutadans i d'institucions o associacions públiques o privades ocupades en la resocialització dels reclusos.

Article 70

1. Per a l'assessorament adequat en matèria d'observació, classificació i tractament dels interns, hi ha d'haver una central penitenciària de observació, on ha d'actuar un equip tècnic d'especialistes amb les finalitats següents:
  - a) Completar la tasca dels equips d'observació i de tractament en les seves tasques específiques.
  - b) Resoldre els dubtes i les consultes de caràcter tècnic que formuli el centre directiu.
  - c) Realitzar una tasca d'investigació criminològica.
  - d) Participar en les tasques docents de l'escola d'estudis penitenciaris.
2. Per aquesta central han de passar els interns la classificació dels quals resulti difícil o dubtosa per als equips dels establiments o els grups o tipus d'aquells les peculiaritats dels quals convingui investigar segons el parer del centre directiu.

Article 71

1. El fi primordial del règim dels establiments de compliment és aconseguir-hi l'ambient adequat per a l'èxit del tractament; en conseqüència, les funcions regimentals han de ser considerades com a mitjans i no com a finalitats en si mateixes.
2. Les activitats integrants del tractament i del règim, encara que regides per un principi d'especialització, han d'estar degudament coordinades. La Direcció de l'establiment ha d'organitzar els diferents serveis de manera que els membres del personal obtinguin la comprensió necessària de les seves corresponents funcions i responsabilitats per aconseguir la coordinació indispensable.

Article 72

1. Les penes privatives de llibertat s'executen segons el sistema d'individualització científica, separat en graus, l'últim dels quals és el de llibertat condicional, d'acord amb el que determina el Codi penal.

2. Els graus segon i tercer s'han de complir respectivament en establiments de règim ordinari i de règim obert. Els classificats en primer grau han de ser destinats als establiments de règim tancat, d'acord amb el que preveu el número u de l'article deu d'aquesta Llei.

3. Sempre que de l'observació i classificació corresponent d'un intern resulti estar en condicions per a això, pot ser situat inicialment en un grau superior, llevat del de llibertat condicional, sense haver de passar directament pels que el precedeixen.

4. En cap cas no es pot mantenir un intern en un grau inferior quan per l'evolució del seu tractament es faci mereixedor de la seva progressió.

5. La classificació o progressió al tercer grau de tractament requereix, a més dels requisits que preveu el Codi Penal, que el penat hagi satisfet la responsabilitat civil derivada del delictes; a aquests efectes, es considera la conducta efectivament observada amb vista a restituir el que s'hagi sostret, reparar el dany i indemnitzar els perjudicis materials i morals; les condicions personals i patrimonials del culpable, a efectes de valorar la seva capacitat real, present i futura per satisfer la responsabilitat civil que li correspongui; les garanties que permetin d'assegurar la futura satisfacció; l'estimació de l'enriquiment que el culpable hagi obtingut per la comissió del delictes i, si s'escau, el dany o destorb produït al servei públic, així com la naturalesa dels danys i els perjudicis causats pel delictes, el nombre de perjudicats i la seva condició.

Especialment, s'aplica aquesta norma quan l'intern hagi estat condemnat per haver comès algun dels delictes següents:

a) Delictes contra el patrimoni i contra l'ordre socioeconòmic que hagin tingut una gravetat notòria i hagin perjudicat una generalitat de persones.

b) Delictes contra els drets dels treballadors.

c) Delictes contra la Hisenda pública i contra la Seguretat Social.

d) Delictes contra l'Administració pública compresos en els capítols V al IX del títol XIX del llibre II del Codi Penal.⁶

6. De la mateixa manera, la classificació o progressió al tercer grau de tractament penitenciari de persones condemnades per delictes de terrorisme de la secció segona del capítol V del títol XXII del llibre II del Codi Penal o comesos al si d'organitzacions criminals, requereix, a més dels requisits que preveu el Codi Penal i la satisfacció de la responsabilitat civil amb les seves rendes i patrimoni presents i futurs en els termes de l'apartat anterior, que mostrin signes inequívocs d'haver abandonat les finalitats i els mitjans terroristes, i a més hagin col·laborat activament amb les autoritats, o bé per impedir la producció d'altres delictes per part de la banda armada, organització o grup terrorista, o bé per atenuar els efectes del delictes, o bé per a la identificació, la captura i el processament de responsables de delictes terroristes, per obtenir proves o per impedir l'actuació o el desenvolupament de les organitzacions o les associacions a les quals hagi pertangut o amb les quals hagi col·laborat, cosa que es pot acreditar mitjançant una declaració expressa de repudi de les seves activitats delictives i d'abandonament de la violència i una petició expressa de perdó a les víctimes del seu delictes, així com pels informes tècnics que acreditin que el pres està realment desvinculat de l'organització terrorista i de l'entorn i activitats d'associacions i col·lectius il·legals que l'envolten i la seva col·laboració amb les autoritats.⁷

⁶ Apartat 5 afegit per l'article 3 de la Llei orgànica 7/2003, de 30 de juny, de mesures de reforma per al compliment íntegre i efectiu de les penes (BOE núm. 156, d'1 de juliol, i suplement en català núm. 16, d'1 d'agost).

⁷ Apartat 6 afegit per l'article 3 de la Llei orgànica 7/2003, de 30 de juny, de mesures de reforma per al compliment íntegre i efectiu de les penes (BOE núm. 156, d'1 de juliol, i suplement en català núm. 16, d'1 d'agost).

TÍTOL IV

De l'assistència postpenitenciària

Article 73

1. El condemnat que hagi complert la seva pena i el que d'alguna altra manera hagi extingit la seva responsabilitat penal han de ser plenament reintegrats en l'exercici dels seus drets com a ciutadans.
2. Els antecedents no poden ser en cap cas motiu de discriminació social o jurídica.

Article 74

El Ministeri de Justícia, a través de la Comissió d'Assistència Social, organisme dependent de la Direcció General d'Institucions Penitenciàries, l'estructura i les funcions del qual s'han de determinar en el reglament orgànic del departament esmentat, ha de prestar als interns, als alliberats condicionals o definitius i als familiars dels uns i dels altres l'assistència social necessària.

Article 75

1. El personal assistencial de la Comissió d'Assistència Social està constituït per funcionaris que passen a prestar els seus serveis en l'òrgan esmentat, amb exclusió de qualssevol altres activitats que no siguin les estrictament assistencials.
2. La Comissió d'Assistència Social ha de col·laborar de forma permanent amb les entitats dedicades especialment a l'assistència dels interns i al tractament dels excarcerats que hi hagi en el lloc on radiquin els establiments penitenciaris.

TÍTOL V

Del jutge de vigilància

Article 76

1. El jutge de vigilància té atribucions per fer complir la pena imposada, resoldre els recursos referents a les modificacions que pugui experimentar d'acord amb el que prescriuen les lleis i els reglaments, salvaguardar els drets dels interns i corregir els abusos i les desviacions que es puguin produir en el compliment dels preceptes del règim penitenciari.
2. Correspon especialment al jutge de vigilància:
  - a) Adoptar totes les decisions necessàries perquè es portin a terme els pronunciaments de les resolucions pel que fa a les penes privatives de llibertat, assumint les funcions que correspondrien als jutges i tribunals sentenciadors.
  - b) Resoldre sobre les propostes de llibertat condicional dels penats i acordar les revocacions que escaiguin.

- c) Aprovar les propostes que formulin els establiments sobre beneficis penitenciaris que puguin comportar l'escurçament de la condemna.
- d) Aprovar les sancions d'aïllament en cel·la d'una durada superior a catorze dies.
- e) Resoldre per via de recurs les reclamacions que formulin els interns sobre sancions disciplinàries.
- f) Resoldre basant-se en els estudis dels equips d'observació i de tractament, i si s'escau de la Central d'Observació, els recursos referents a la classificació inicial i a progressions i regressions de grau.
- g) Acordar el que sigui procedent sobre les peticions o queixes que els interns formulin en relació amb el règim i el tractament penitenciar quan afecti els drets fonamentals o els drets i benefici penitenciaris d'aquells.
- h) Fer les visites als establiments penitenciaris que preveu la Llei d'enjudiciament criminal; el jutge central de vigilància penitenciària pot demanar per a l'exercici d'aquesta funció l'auxili judicial dels jutges de vigilància penitenciària del lloc on radiqui l'establiment que ha de ser visitat.⁸
- i) Autoritzar els permisos de sortida la durada dels quals sigui superior a dos dies, excepte dels classificats en tercer grau.
- j) Conèixer el pas als establiments de règim tancat dels reclusos a proposta del director de l'establiment.

⁸ Apartat 2, lletra h, redactat de conformitat amb l'article 2 de la Llei orgànica 5/2003, de 27 de maig, per la qual es modifiquen la Llei orgànica 6/1985, d'1 de juliol, del poder judicial; la Llei orgànica 1/1979, de 26 de setembre, general penitenciària, i la Llei 38/1988, de 28 de desembre, de demarcació i de planta judicial (BOE núm. 127, de 28 de maig, i suplement en català núm. 13, de 16 de juny).

Article 77

Els jutges de vigilància es poden dirigir a la Direcció General d'Institucions Penitenciàries, i formular propostes referents a l'organització i desenvolupament dels serveis de vigilància, a l'ordenació de la convivència interior en els establiments, a l'organització i activitats dels tallers, escola, assistència mèdica i religiosa, i en general a les activitats regimentals, economicoadministratives i de tractament penitenciar en sentit estricte.

Article 78

1. Pel que fa a les qüestions orgàniques referents als jutges de vigilància i als procediments de la seva actuació, cal atènyer-se al que disposen les lleis corresponents.
2. Els jutges de vigilància han de tenir la seva residència en el territori en què radiquin els establiments penitenciaris sotmesos a la seva jurisdicció.

TÍTOL VI

Dels funcionaris

Article 79

Correspon a la Direcció General d'Institucions Penitenciàries del Ministeri de Justícia la direcció, organització i inspecció de les institucions que es regulen en aquesta Llei, excepte respecte de les comunitats autònomes que hagin assumit en els seus respectius estatuts l'execució de la legislació penitenciària i gestió consegüent de l'activitat penitenciària.

Article 80

1. Per a l'exercici de les funcions que li estan encomanades l'Administració penitenciària ha de disposar del personal necessari i degudament qualificat.

2. Els funcionaris penitenciaris tenen la condició de funcionaris públics, amb els drets, deures i incompatibilitats regulats per la legislació general de funcionaris civils de l'Administració de l'Estat.

En l'exercici de les seves funcions s'ha d'atenir al principi d'imparcialitat política, de conformitat amb les normes constitucionals.

3. La selecció i, si s'escau, l'ascens dels funcionaris penitenciaris s'ha d'ajustar als mateixos procediments establerts en l'Estatut de la funció pública.

4. Abans de començar la seva activitat, els funcionaris penitenciaris han de rebre la formació específica, tant teòrica com practica, al centre oficial adequat que reglamentàriament es determini.

DISPOSICIONS TRANSITÒRIES

Disposició transitòria primera

Fins que no es dictin les normes esmentades a l'article setanta-vuit, el jutge de vigilància s'ha d'atenir als articles cinc-cents vint-i-sis, nou-cents vuitanta-cinc, nou-cents vuitanta-set, nou-cents noranta i concordants de la Llei d'enjudiciament criminal.

Disposició transitòria segona

En el desplegament reglamentari d'aquesta Llei s'han de tenir en compte les previsions que, amb relació a l'Administració penitenciària, puguin incloure els estatuts d'autonomia que adoptin les diferents nacionalitats i regions.

DISPOSICIONS FINALS

Disposició final primera

Els drets reconeguts als interns en aquesta Llei poden ser suspesos parcialment i temporalment per acords dels ministeris de Justícia i Interior en els supòsits d'alteracions greus de l'ordre en un centre, que obliguin l'autoritat penitenciària a requerir la intervenció dels cossos de seguretat de l'Estat.

1. Des del moment en què intervinguin les forces esmentades el cap d'aquestes ha d'assumir la direcció de l'establiment penitenciar quant a custòdia, vigilància i restauració de l'ordre, sens perjudici que l'autoritat penitenciària continui en la direcció de les activitats de tractament, procediment administratiu en relació amb les autoritats judicials, règim economicoadministratiu i funcions assistencials.

2. Independentment del supòsit considerat en el número anterior, els ministeris de Justícia i Interior poden acordar, per raons de seguretat pública, que la custòdia i la vigilància interior d'un establiment tancat o d'un departament especial d'aquest correspongui als cossos de la seguretat de l'Estat.

3. En els supòsits compresos en els dos paràgrafs anteriors s'ha de donar compte immediatament de l'acord adoptat pels ministeris de Justícia i Interior a la Comissió de

Justícia del Congrés dels Diputats als efectes que adopti la resolució que reglamentàriament escaigui.

Disposició final segona

En el termini màxim d'un any el Govern ha d'aprovar el Reglament que desplegui aquesta Llei, i mentrestant continua en vigor el Reglament dels serveis de presons aprovat pel Decret de dos de febrer de mil nou-cents cinquanta-sis i modificat pels decrets dos mil set-cents cinc/mil nou-cents seixanta-quatre, de vint-i-set de juliol; cent seixanta-dos/mil nou-cents seixanta-vuit, de vint-i-cinc de gener; mil tres-cents setanta-dos/mil nou-cents setanta, de trenta d'abril, i Reial decret dos mil dos-cents setanta-tres/mil nou-cents setanta-set, de vint-i-nou de juliol, en el que no s'oposi als preceptes de la Llei general penitenciària.